

# La cripta del traficant



Ricard Mas Peinado

*Les infidèles* és un dels films més repugnants i insuportables dels temps moderns!); o, per exemple, *L'affaire Farewell*, on els noms de Guillaume Canet i Christian Carion tornaven a coincidir en una xarxa diabòlica de temptacions irresistibles per a espectadors molt, molt fàcils. Espectadors a la recerca desesperada de justificació, immersos en un laberint diabòlic de llocs comuns. Em fan pensar en tantes persones que volen fugir del tòpic i s'acaben casant amb tots els ets i uts rutinaris i caríssims que denuncia *La Cubana* a *Campanades de boda* o es converteixen en festí per a zombis estratosfèrics a *Rec3*. En aquest film de Paco Plaza, admirable i saturat de cinema potentíssim, *El casament dels petitburgesos*, de Bertolt Brecht, es transforma en una revenja contra l'estúpidesa humana, que en la vida i la ficció protagonitzen lamentables espectacles de submissió a les modes sense cap mena de noblesa. Els esnobos xarons només es mereixen el cinema que mengen i que se'ls mengin els zombis al seu casament. Un film divertidíssim i subversiu que podem considerar, ja, com l'acte de terrorisme més radical contra el mal gust que ens envolta.

una actitud que, defugint simplificacions maniquees, no amagués el sentit de revolta de l'autor, íntimament lligat a la seva vocació intel·lectual. En el text necrològic que Carles Riba dedicà a l'autor empordanès, s'hi pot llegir que Josep Pous i Pagès "fou un escriptor combatiu, conscient que els mots comporten idees que cal defensar", una condició i un criteri que són ben presents a *Rei i senyor*. Tot i que la sessió de l'estrena podia enregistrar, a parer meu, alguns desajustos actorals, crec que Toni Casares ha aconseguit un muntatge d'una gran dignitat, a l'altura del TNC, i més arrodonit que aquella adaptació de *La plaça del Diamant* que dirigí el 2007. Vull creure que a hores d'ara el rodatge de l'espectacle oferirà una interpretació d'alt nivell i que Lluís Soler, Roser Camí, Pep Cruz, Quimet Pla i la resta, fins a una dotzena d'actants, formaran un conjunt potent i d'una gran eficàcia. Magnífica l'escenografia de Glaenzel, com també la suggestiva il·luminació de Bofarull.

*Un sereno en el cementiri de l'art* és el darrer llibre publicat per Vicenç Altaió, a.k.a. "traficant d'idees". Parla dels "seus" artistes, predecessors en la cronologia o companys de viatge vital, però és farcit de referències subterrànies a la mort.

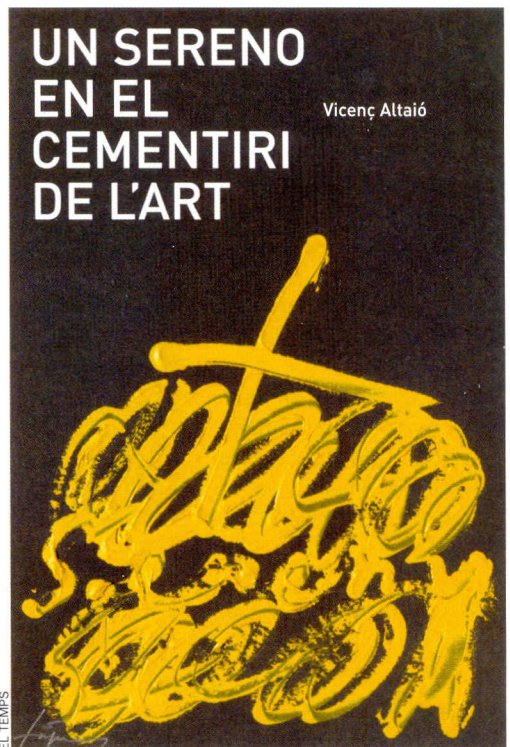
Recordo un poema d'Unamuno —un personatge obsedit amb la desaparició de l'ànima—, en què, a mitjanit, tot sol, davant els seus llibres, s'adona que tot allò que l'envolta ha estat confegit per morts. L'únic viu és el batec del seu cor. I aquesta deu ser la sensació d'Altaió quan es vesteix de Caront sedentari, de Cicerone necropolita. No sé si ho sospitava, però la coberta del llibre —un baixrelleu magnífic— va ser el darrer treball de Tàpies. I presideix la composició la seva típica creu signica.

Hi ha cementiris oblidats i cementiris de famosos, com el de Hollywood, o el Père-Lachaise de París. El cementiri artístic de l'Altaió és formós, amb nínxols variadíssims. Un llibre sobre artistes sense ni una sola imatge, coberta a part. Un compendi de llibres, amb un disseny diferent per a cada capítol —composició, caixa, mida i diversitat tipogràfica—, però unitat d'estil, a cura d'Ariadna Serrahima, que, ves per on —tot, tot en l'Altaió és programàtic—, ens remet al laberint.

Gaudí, Ors, Calder, Miró, Dalí, Foix, Tàpies, Brossa, Ponç, Zush/Evru, Alfredo Jaar i Jesús Galdón, més una sèrie d'entrevistes-diàleg amb personatges com Arnau Puig, Portabella, Ràfols-Casamada, Hannah Collins o Jaume Josa. La majoria són morts, la resta anem camí de la Desconeguda. I pel camí, la mort de Déu, la de l'autor i la de l'estil. Què en resta? La poètica.

L'estil és allò que hom no té en compte quan crea. Allò invisible, tan invisible com l'ànima, que explica la raó de la nostra existència. Sense Déu, autor ni estil, el pensament líquid no és res. Resta, però, la poètica, l'alè, l'essència. En aquest cas, sense voluntat de teoritzar, l'alè de l'art català d'un període concret que —no sé si dir-ho— ja té el dret de bufar lliurement pels carrerons del cementiri.

L'escriptura de Vicenç Altaió no és fàcil. Personalment, sempre m'ha demanat un esforç extra d'atenció. Sóc avesat als llibres que flueixen i m'expliquen les co-



És paradoxal que el darrer treball d'Antoni Tàpies fos per a la coberta d'un cementiri artístic.

ses com si fos una mica idiota. Així, em sento alhora informat i superior. Però sense esforç no hi ha aprenentatge veritable. No hi ha dificultat. És com allò del sexe solitari o en parella. L'un és senzill i ràpid, però no duu enlloc. L'altre és arriscat i de vegades frustrant, però paga la pena. La millor fita de la dificultat, però, és que ens ensenya a desconfiar dels falsos profetes... I a renovar la fe.

[www.ricardmas.com](http://www.ricardmas.com)